

दन्तान् सन्दशतस्तस्य कोपाद्दृशुराननं । युगाने सर्वभूतानि कालस्येव जिघत्सतः ।
 उत्पतन्तन्तु वेगेन जगद्देनं मनस्विनं । भीष्म एव महाबाहुर्गहासेनमिवेश्वरः ।
 तस्य भीमस्य भीष्मेण वार्यमाणस्य भारत । गुरुणा विविधैर्वाक्यैः क्रोधः प्रथममागतः ।
 नातिचक्राम भीष्मस्य स हि वाक्यमरिन्दमः । समुद्रतो घनापाये वेलामिव महोदधिः ।
 शिशुपालस्तु संक्रुद्धे भीमसेने जनाधिप । नाकम्पत तदा वीरः पौरुषे स्वे व्यवस्थितः ।
 उत्पतन्तन्तु वेगेन पुनः पुनररिन्दम । न स तं चिन्तयामास सिंहः क्रुद्धो मृगं यथा ।
 प्रहसंश्चाब्रवीद्वाक्यं चेदिराजः प्रतापवान् । भीमसेनमभिक्रुद्धं दृष्ट्वा भीमपराक्रमं ।
 मुञ्चैनं भीष्म पश्यन्तु यावदेनं नराधिपाः । मत्प्रभावाविनिर्दग्धं पतङ्गमिव वज्रिना ।
 ततश्चेदिपतेर्वाक्यं श्रुत्वा तत्कुरुसत्तमः । भीमसेनमुवाचेदं भीष्मो मतिमतां वरः ।
 इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि शिशुपालवधपर्वणि भीमक्रोधे एकचत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ४९ ॥
 ॥ भीष्म उवाच ॥ चेदिराजकुले जातस्त्यक्त एष चतुर्भुजः । रासभारावसदृशं ररास च ननाद च ।
 तेनास्य मातापितरौ त्रैसुसौ सबान्धवौ । वैद्यतं तस्य तौ दृष्ट्वा त्यागाद्य कुरुतां मतिं ।
 ततः सभायै नृपतिं सामात्यं सपुरोहितं । चिन्तासंमूढहृदयं वागुवाचाश्रोरिणी ।
 एष ते नृपते पुत्रः श्रीमान्जातो बलाधिकः । तस्मादस्मान्भेतव्यमव्ययः पाहि वै शिशुं ।
 न च वैतस्य मृत्युर्वै न कालः प्रत्युपस्थितः । मृत्युर्हन्ताऽस्य शस्त्रेण सचेत्पन्नो नराधिप ।
 संश्रुत्यादाहृतं वाक्यं भूतमन्तर्हितं ततः । पुत्रश्चेहाभिमन्तृता जननी वाक्यमब्रवीत् ।
 येनेदमोरितं वाक्यं ममैतं तनयं प्रति । प्राञ्जलिस्तं नमस्यामि ब्रवीतु स पुनर्वचः ।
 याथातथ्येन भगवान् देवो वा यदि वेतरः । श्रोतुमिच्छामि पुत्रस्य कोऽस्य मृत्युर्भविष्यति ।
 अन्तर्भूतं ततो भूतमुवाचेदं पुनर्वचः । यस्योत्सङ्गे गृहीतस्य भुजावभ्यधिकावुभौ ।
 पतिव्यतः क्षितितले पञ्चशीर्षाविवोरगौ । तृतीयमेतद्दालस्य ललाटस्थं तु लोचनं ।
 निर्माज्ज्यति यं दृष्ट्वा सोऽस्य मृत्युर्भविष्यति । अचं चतुर्भुजं श्रुत्वा तथा च समुदाहृतं ।
 पृथिव्यां पार्थिवाः सर्वे अभ्यागच्छन् दिदृक्षुः । तान् पूजयित्वा संप्राप्तान् यथाहं स महीपतिः ।
 एकैकस्य नृपस्याङ्गे पुत्रमारोपयन्तदा । एवं राजसहस्राणां पृथक्तेन यथाक्रमं ।
 शिशुरङ्गे समारूढो न तत्प्राप निदर्शनं । एतदेव तु संश्रुत्य द्वारवत्या महाबलौ ।
 ततश्चेदिपुरीं प्राप्तौ सङ्कर्षणजनार्दनौ । यादवौ यादवौ द्रष्टुं स्वसारं तौ पितुस्तदा ।
 अभिवाद्य यथान्यायं यथाश्रेष्ठं नृपञ्च तं । कुशलानामयं पृष्ट्वा निषण्णौ रामकेशवौ ।
 साऽभ्यर्चितौ तदा वीरौ प्रीत्या चाभ्यधिकं ततः । पुत्रं दामोदरोत्सङ्गे देवी संवदधातुस्तयं ।
 न्यस्तमात्रस्य तस्याङ्गे भुजावभ्यधिकावुभौ । पेततुस्तच्च नयनं न्यमज्जत ललाटजं ।
 तद्दृष्ट्वा व्यथिता चस्ता वरं कृष्णमयाचत । ददस्व मे वरं कृष्ण भयान्ताया महाभुज ।
 त्वं क्षार्त्तानां समाश्रयो भीतानामभयप्रदः । एवमुक्तस्ततः कृष्णः सोऽब्रवीद्यदुनन्दनः ।

१४५५

१४६०

१४६५

१४७०

१४७५

१४८०